QO‘QON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI ILMIY XABARLARI
(2026-yil 10-son)

PEDAGOGIKA
PEDAGOGY

https://doi.org/10.70728/c.series.ped.v08.i10.137

UO‘K 378.147:811.111

FLIPPED CLASSROOM TEXNOLOGIYASINING FILOLOGIYA VA TILLARNI O‘QITISH (INGLIZ TILI) YO‘NALISHI TALABALARIDA MUSTAQIL O‘RGANISH KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDAGI O‘RNI: NAZARIY-METODOLOGIK TAHLIL

Mamadaliyeva Nargiza Abdurasulovna
Is’hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti, doktoranti
E-mail:nrgzmmdlv@gmail.com

Annotatsiya. Maqolada “Flipped Classroom” (FC) texnologiyasining filologiya va tillarni o‘qitish (ingliz tili) yo‘nalishi talabalarining mustaqil o‘rganish kompetensiyasini rivojlantirishdagi o‘rni nazariy-metodologik jihatdan tahlil qilinadi. Tahlil uchun mustaqil o‘rganish kompetensiyasining olti komponentli modeli (motivatsion-qadriyatli, maqsadli-rejalashtiruvchi, kognitiv, metakognitiv, faoliyat-operatsion va refleksiv-baholovchi) asos qilib olindi. Xalqaro va mahalliy (O‘zbekiston, MDH) tadqiqotlar FC bosqichlarining o‘z-o‘zini tartibga solib o‘rganish (SRL) fazalariga tuzilmaviy mosligi, FC ning har bir komponentga ta’siri, o‘lchov vositalari va cheklovlari bo‘yicha qiyosiy-tahliliy usulda ko‘rib chiqildi. Natijalar FC bosqichlari SRL fazalariga mos kelishini, ammo bu moslik FC avtomatik ravishda kompetensiyani rivojlantirishini anglatmasligini, ta’sir darajasi mashg‘ulotni loyihalash sifatiga, til ko‘nikmasi turiga va talabaning boshlang‘ich tayyorgarligiga bog‘liqligini ko‘rsatdi. O‘zbekiston sharoitida filologiya yo‘nalishi uchun olti komponentni yaxlit qamrab oluvchi metodika hali ishlab chiqilmagani aniqlandi.

Kalit so‘zlar: *Flipped Classroom, mustaqil o‘rganish kompetensiyasi, o‘z-o‘zini tartibga solib o‘rganish (SRL), filologiya talabalari, ingliz tili, metakognitiv strategiyalar, refleksiya.*

Аннотация. В статье проводится теоретико-методологический анализ роли технологии «Flipped Classroom» (перевёрнутый класс) в развитии компетенции самостоятельного обучения у студентов направления «Филология и преподавание языков (английский язык)». В основу анализа положена шестикомпонентная модель компетенции: мотивационно-ценностный, целеполагающе-планирующий, когнитивный, метакогнитивный, деятельностно-операционный и рефлексивно-оценочный компоненты. Сравнительно-аналитическим методом рассмотрены международные и локальные (Узбекистан, СНГ) исследования: структурное соответствие этапов технологии фазам саморегулируемого обучения (SRL), влияние на каждый компонент,

инструменты измерения и ограничения. Показано, что этапы технологии соответствуют фазам SRL, однако это соответствие не означает автоматического развития компетенции: эффект зависит от качества проектирования занятий, типа языкового навыка и исходной подготовки студентов. Установлено, что для условий Узбекистана целостная методика, охватывающая все шесть компонентов, пока не разработана.

Ключевые слова: *перевёрнутый класс, компетенция самостоятельного обучения, саморегулируемое обучение (SRL), студенты-филологи, английский язык, метакогнитивные стратегии, рефлексия.*

Abstract. The article presents a theoretical and methodological analysis of the role of the Flipped Classroom (FC) in developing the self-directed learning competence of students of philology and language teaching (English). A six-component model of the competence (motivational-value, goal-setting and planning, cognitive, metacognitive, activity-operational, and reflective-evaluative) serves as the analytical framework. Using a comparative-analytical approach, international and local (Uzbekistan, CIS) studies are examined with regard to the structural correspondence between FC stages and the phases of self-regulated learning (SRL), the influence of FC on each component, measurement instruments, and limitations. The analysis shows that FC stages correspond to SRL phases, but this correspondence does not mean that FC automatically develops the competence: the effect depends on the quality of instructional design, the type of language skill, and students’ initial readiness. It is also found that a holistic methodology covering all six components has not yet been developed for philology students in Uzbekistan.

Keywords: *Flipped Classroom, self-directed learning competence, self-regulated learning (SRL), philology students, English language teaching, metacognitive strategies, reflection.*

KIRISH

Oliy ta’limda mustaqil ish soatlari ko‘pincha auditoriya soatlaridan ko‘p bo‘ladi, biroq bu vaqt talabaning mustaqil o‘rganish kompetensiyasini rivojlantirishga qanchalik xizmat qilishi ayni metodikaga bog‘liq. Chet tili ta’limida mustaqillik tushunchasi o‘quvchining o‘z ta’limini boshqarish qobiliyati sifatida talqin qilinadi [1], uning muhim tarkibiy qismi sifatida tanqidiy refleksiya, qaror qabul qilish va mustaqil harakat ajratib ko‘rsatiladi [2]. Katta yoshlilar ta’limi nazariyasida (self-directed learning) esa o‘rganuvchining o‘z ehtiyojlarini aniqlashi, maqsad qo‘yishi va natijani baholashdagi faol roli ta’kidlanadi [3].

So‘nggi o‘n yillikda mustaqil o‘rganishni tashkil etishning amaliy vositalaridan biri sifatida “Flipped Classroom” (aylantirilgan sinf) texnologiyasi keng qo‘llanilmoqda. Unda nazariy material auditoriyadan tashqarida, ko‘pincha video orqali o‘zlashtiriladi, auditoriya vaqti esa amaliy qo‘llash va o‘zaro hamkorlikka ajratiladi. Shunga qaramay, FC bo‘yicha tadqiqotlarning katta qismi o‘quv natijalari, motivatsiya yoki til ko‘nikmalariga qaratilgan; mustaqil o‘rganish kompetensiyasining tarkibiy komponentlari bo‘yicha FC ta’siri yaxlit tizim sifatida kam tahlil qilingan. O‘zbekistonda esa bu yo‘nalishdagi ishlar asosan joriy etish tajribasini tavsiflash bilan cheklanadi [17; 18].

Tadqiqotning maqsadi — FC texnologiyasining filologiya va tillarni o‘qitish (ingliz tili) yo‘nalishi talabalarida mustaqil o‘rganish kompetensiyasini rivojlantirishdagi o‘rnini mavjud tadqiqotlar asosida nazariy-metodologik jihatdan asoslash. **Vazifalar:** (1) FC bosqichlarining SRL fazalariga mosligini aniqlash; (2) FC ning kompetensiyaning olti komponentiga ta’sirini xalqaro va mahalliy tadqiqotlar asosida tahlil qilish; (3) o‘lchov vositalari va cheklovlarni baholab, metodika ishlab chiqish uchun zaruriy shartlarni belgilash.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot nazariy xarakterga ega bo‘lib, qiyosiy-tahliliy va tuzilmaviy-funksional tahlil usullariga tayanadi. Tahlilga FC ni SRL yoki mustaqillik (autonomy) bilan bog‘lagan, asosan ingliz tili (EFL) ta’limi kontekstidagi empirik tadqiqotlar hamda tizimli sharhlar kiritildi; mahalliy kontekstni ochish uchun O‘zbekiston va MDH mualliflarining ishlari qo‘shildi. Manbalar mavzuga mosligi va to‘liq bibliografik ma’lumotga egaligi bo‘yicha tanlandi. Bu — tizimli sharh (systematic review) emas, balki tanlab olingan manbalarning nazariy tahlili ekanini ta’kidlash zarur: shu sababli xulosalar umumlashtirish emas, balki keyingi metodika uchun yo‘nalish sifatida qaralishi kerak.

Tahlil asosi sifatida mustaqil o‘rganish kompetensiyasining olti komponentli modeli olindi: motivatsion-qadriyatli, maqsadli-rejalashtiruvchi, kognitiv, metakognitiv, faoliyat-operatsion va refleksiv-baholovchi komponentlar. Model SRL nazariyasidagi Zimmermanning tsiklik modeli (oldindan o‘ylash — ijro — o‘z-o‘zini baholash) [4] va Pintrichning bosqichlari (rejalashtirish, monitoring, nazorat, reaksiya va refleksiya) [5] bilan solishtirildi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

1. FC bosqichlari va SRL fazalarining tuzilmaviy mosligi

Silverajah va hammualliflari FC doirasidagi SRL tadqiqotlarini tizimli tahlil qilib, FC ning uch bosqichli tuzilmasi — auditoriyadan oldingi (pre-class), auditoriya ichidagi (in-class) va auditoriyadan keyingi (post-class) faoliyat — Zimmerman va Pintrich modellari fazalariga tuzilmaviy jihatdan mos kelishini ko‘rsatgan [6]. Demak, FC SRL nazariyasiga tashqaridan qo‘shilgan vosita emas: uning bosqichlari SRL fazalari bilan tabiiy ravishda ustma-ust tushadi (1-jadval).

1-jadval. FC bosqichlari, SRL fazalari va kompetensiya komponentlari mosligi

FC bosqichi	**SRL fazasi (Zimmerman)**	**Asosan faollashadigan komponentlar**	**Manba**
Pre-class	Oldindan o‘ylash (forethought)	Motivatsion-qadriyatli, maqsadli-rejalashtiruvchi	[6; 7]
In-class	Ijro (performance)	Kognitiv, faoliyat-operatsion, metakognitiv (monitoring)	[6; 7]
Post-class	O‘z-o‘zini baholash (self-reflection)	Refleksiv-baholovchi, metakognitiv	[6; 16]

Mazkur moslik avtomatik emas. Öztürk va Çakıroğlu EFL kursida SRL strategiyalari bilan boyitilgan FC modelini oddiy FC modeli bilan solishtirgan: SRL strategiyalari integratsiyalashgan guruhda til ko‘nikmalari sezilarli yaxshilangan [7]. Mualliflar oldindan

o‘ylash fazasini auditoriyadan tashqari sessiyalarda maqsad qo‘yish va rejalashtirish, o‘z-o‘ziga ishonch hamda yordam so‘rash strategiyalari orqali, ijro va o‘z-o‘zini baholash fazalarini esa takrorlash, tashkil etish, vaqtni boshqarish va fikr-mulohaza strategiyalari orqali amalga oshirganlar. Bu natija shuni ko‘rsatadi: samaradorlikni FC ning o‘zi emas, uni SRL fazalariga ongli ravishda moslashtirib loyihalash oshiradi. Agar video taqdim etilsa-yu, auditoriya faoliyati unga bog‘lanmasa yoki refleksiya bosqichi ko‘zda tutilmasa, moslik uziladi va FC “video + dars” kombinatsiyasiga aylanishi mumkin.

2. FC ning kompetensiya komponentlariga ta’siri

Motivatsion-qadriyatli komponent. Urak va hammualliflarining 34 ta tadqiqotni qamragan tizimli sharhi o‘rta maktab kontekstida FC faol ishtirok, o‘z-o‘ziga ishonch va jalb qilinganlikni oshirish orqali motivatsiyaga, xususan past ulgurishli o‘quvchilar orasida ijobiy ta’sir ko‘rsatishi mumkinligini qayd etadi; texnik to‘siqlar va boshlang‘ich qarshilik bu ta’sirni cheklashi ham ta’kidlanadi [8]. Natijalarni oliy ta’lim va filologiya talabalariga ko‘chirishda ehtiyot bo‘lish kerak, chunki sharh o‘rta maktabga oid. Filologiya talabalari uchun bu komponentning kasbiy o‘lchami ham bor: mustaqil tayyorgarlik odati kelajakda ular o‘z o‘quvchilariga singdiradigan qadriyatga aylanadi.

Maqsadli-rejalashtiruvchi komponent. Öztürk va Çakıroğlu tadqiqotida pre-class bosqichi SRL ning oldindan o‘ylash fazasi bilan izchil loyihalangan: talaba maqsad belgilaydi, auditoriya faoliyatiga tayyorlanadi va o‘rganishini oldindan rejalashtiradi [7]. An’anaviy darsdan farqli ravishda, bunda reja tayyor holda berilmaydi; har yangi mavzu mustaqil rejalashtirishni takroran talab qiladi.

Kognitiv komponent. Karabulut-Ilgu va hammualliflarining muhandislik ta’limi bo‘yicha sharhi FC ko‘pincha o‘quv yutuqlarining oshishi bilan bog‘liq bo‘lishini, ammo ta’sir kuchi sohaga va amalga oshirish sifatiga qarab farqlanishini ko‘rsatgan [9]. Bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilari (55 nafar) bilan o‘tkazilgan yarim-eksperimental tadqiqotda FC guruhida tinglab tushunish nazorat guruhiga nisbatan statistik jihatdan sezilarli yaxshilangan, grammatika bo‘yicha esa ikkala guruhda yaxshilanish bo‘lsa-da, farq statistik ahamiyatga ega bo‘lmagan [10]. Demak, FC ta’siri ko‘nikma turiga qarab farqlanishi mumkin. Samadi va hammualliflari Eron EFL talabalarida FC kognitiv SRL strategiyalaridan foydalanishni va yuqori darajadagi fikrlash ko‘nikmalarini (tahlil, baholash, yaratish) an’anaviy o‘qitishga nisbatan ko‘proq rivojlantirganini aniqlagan [11].

Metakognitiv komponent. Shih va Huang EFL FC sharoitida talabalar o‘z tushunishini nazorat qilish, qiyin joylarni aniqlash va strategiyani moslashtirish kabi metakognitiv harakatlarni faol bajarishini ko‘rsatgan [12]. Sababi: video bilan mustaqil ishlayotgan talaba o‘qituvchining darhol yordamiga ega emas va “tushundimmi?” degan savolga o‘zi javob berishi kerak. Khosravi va hammualliflari 45 nafar Eron EFL talabasi bilan 10 ta FC mashg‘ulotida yozishga oid metakognitiv strategiyalarni o‘rgatgan; tajriba guruhida yozish ko‘rsatkichi va o‘z-o‘ziga ishonch oshgan, yozish tashvishi kamaygan [13]. Ikki tadqiqotni birgalikda ko‘rganda metakognitiv rivojlanishning ikki yo‘li ko‘rinadi: FC muhitining “tabiiy” talabi va strategiyalarni maqsadli o‘rgatish; ikkinchisi kuchliroq natija beradi, ammo o‘qituvchidan qo‘shimcha tayyorgarlik va vaqt talab qiladi.

Faoliyat-operatsion komponent. Izadpanah 354 nafar Eron EFL talabasi bilan o‘tkazgan kvazi-eksperimentda (pre-test/post-test, nazorat guruhi bilan) flipped teaching akademik chidamlilik, mustaqil o‘rganish (SDL) va learner autonomy darajasiga statistik sezilarli ijobiy ta’sir ko‘rsatgan [14]. Vulfovich esa chet tilida mustaqil ishni “perevernutyi klass” asosida tashkil etganda u tasodifiy topshiriq emas, auditoriya faoliyati bilan bog‘langan, maqsadli jarayonga aylanishini ta’kidlaydi [15]. Filologiya talabalari uchun bu komponentning o‘ziga xosligi shundaki, ular auditoriya faoliyatida tilni ham, uni o‘qitish usullarini ham sinab ko‘rishi mumkin.

Refleksiv-baholovchi komponent. Zhong Xitoyda 8 nafar talaba bilan uch oy davomida FC va SRL integratsiyasini gapirish kompetensiyasi misolida o‘rgangan va talabalarning refleksiv kundaliklari hamda chuqur intervyularini tahlil qilgan; talabalar gapirishdagi kamchiliklarni asta-sekin aniqroq anglab, keyingi mustaqil tayyorgarlik strategiyasini ongli o‘zgartirgan [16]. Amaliyotda esa post-class bosqichi ko‘pincha ixtiyoriy yoki formal (masalan, faqat baho qo‘yish) darajada qoladi; shu sababli metodikada refleksiya aniq belgilangan bosqich sifatida loyihalanishi zarur.

2-jadval. Komponentlar bo‘yicha tahlil qilingan tadqiqotlar xulosasi

Komponent	**Asosiy dalil**	**Tadqiqot dizayni / tanlanma**	**Ehtiyotkorlik**
Motivatsion-qadriyatli	Motivatsiya, ishtirok, o‘z-o‘ziga ishonch ortishi [8]	Tizimli sharh, 34 tadqiqot	O‘rta maktab konteksti
Maqsadli-rejalashtiruvchi	Forethought pre-class bilan bog‘langan [7]	EFL, SRL bilan boyitilgan FC	Alohida o‘lchanmagan
Kognitiv	Tinglab tushunishda sezilarli, grammatikada sezilmas farq [10]; yuqori darajadagi fikrlash [11]	Yarim-eksperimental, 55 nafar; EFL	Ko‘nikma turiga bog‘liq
Metakognitiv	Monitoring faolroq [12]; yozish va o‘z-o‘ziga ishonch ortgan [13]	EFL; eksperiment, 45 nafar	Maqsadli o‘rgatish kuchliroq
Faoliyat-operatsion	Chidamlilik, SDL, autonomy oshgan [14]	Kvazi-eksperiment, 354 nafar	Eron konteksti
Refleksiv-baholovchi	Kundalik asosida strategiyani o‘zgartirish [16]	Sifat tadqiqoti, 8 nafar	Kichik tanlanma

3. Filologiya yo‘nalishi va O‘zbekiston konteksti

Bennett, Borasheva va Ruzmatova Toshkent va Qoraqalpog‘istondagi oliy ta’lim muassasalarida bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilari bilan FC ni Google Classroom va Telegram orqali joriy etish tajribasini bayon qilib, dastlab talabalarning bir qismi mustaqil ishlashga psixologik jihatdan tayyor bo‘lmaganini, ammo vaqt o‘tishi bilan ingliz tilidan foydalanish faolligi oshganini qayd etgan [17]. Kulmamatova O‘zbekiston ta’lim tizimida FC ni joriy etish

natijalarini o‘z-o‘zini belgilash, o‘qish va lug‘at boyligi yo‘nalishlarida tahlil qilgan [18]. Rus tilidagi tanqidiy tahlilda FC ni oliy ta’limga joriy etishda talaba va o‘qituvchilar o‘rtasidagi turlicha munosabat, ayrim talabalarning passiv pozitsiyasi va institutsional qo‘llab-quvvatlash yetishmasligi kabi ziddiyatlar ko‘rsatilgan [19].

Bu manbalar shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekiston sharoitida FC salohiyati mavjud, ammo tadqiqotlar asosan joriy etish tajribasini tavsiflaydi. Kompetensiyaning olti komponentini izchil qamrab oluvchi, filologiya yo‘nalishiga moslashtirilgan va tajribada sinalgan metodika hali yo‘q. Shuningdek, tahlil qilingan xalqaro empirik tadqiqotlarning katta qismi Eron va Xitoyda o‘tkazilgan; ularning natijalarini markazlashgan, imtihonga yo‘naltirilgan an’anaga ega boshqa madaniy muhitga ko‘chirishda ehtiyot bo‘lish zarur. Talabalarning dastlabki tayyorgarligi ham muhim: kompetensiya tug‘ma emas, shuning uchun FC mavjud kompetensiyani rivojlantirish uchun imkoniyat maydoni yaratadi, uni o‘zi “yaratib bermaydi”.

4. O‘lchov vositalari masalasi

Tahlil qilingan tadqiqotlarda o‘lchov vositalari bir xil emas: ba’zilari o‘z-o‘zini baholash so‘rovnomalariga tayanadi, bu esa talabaning haqiqiy xulq-atvori bilan o‘zi haqidagi tasavvuri o‘rtasidagi farqni to‘liq hisobga olmaydi [8; 14]; boshqalari obyektiv til testlaridan foydalanadi [10; 13]; Zhong esa refleksiv kundalik va intervyuga tayangan [16]. Demak, FC ning kompetensiyaga ta’sirini o‘rganishda kamida uch turdagi o‘lchovni birgalikda qo‘llash maqsadga muvofiq: talabaning o‘zi haqidagi tasavvuri (so‘rovnoma), haqiqiy natijasi (test yoki mahsulot) va jarayoniy tajribasi (kundalik, intervyu).

5. Cheklovlar

Birinchidan, texnik to‘siqlar, o‘qituvchi va talaba ish yukining ortishi hamda texnologiyaga boshlang‘ich qarshilik FC ning ijobiy ta’sirini cheklaydi [8]; shu sababli FC o‘z-o‘zidan ishlaydigan texnologiya emas, uning samaradorligi qo‘llash metodikasining sifatiga bog‘liq [19]. Ikkinchidan, ko‘rib chiqilgan natijalar asosan qisqa muddatli tadqiqotlarga tayanadi, uzoq muddatli ta’sir haqida dalil yetarli emas. Uchinchidan, tanlanmalar kichik (8 dan 354 nafargacha), shuning uchun natijalarni butun populyatsiyaga umumlashtirish mumkin emas. To‘rtinchidan, bir qator tadqiqotlarda ta’sir korrelyatsion yoki kichik tanlanmali dizayn asosida aniqlangan, shu sababli sababiy xulosa ehtiyotkorlik bilan qilinishi kerak.

XULOSA

1. FC ning uch bosqichi SRL ning oldindan o‘ylash, ijro va o‘z-o‘zini baholash fazalariga tuzilmaviy jihatdan mos keladi; bu uni mustaqil o‘rganish kompetensiyasini rivojlantirish uchun nazariy jihatdan asoslangan vosita sifatida ko‘rib chiqishga imkon beradi.

2. Tahlil qilingan tadqiqotlar FC ning kompetensiyaning barcha olti komponentiga ta’sir qilishi mumkinligiga dalil beradi, biroq dalillar komponentlar bo‘yicha turlicha kuchga ega va asosan Eron, Xitoy kabi kontekstlarga tayanadi.

3. Ta’sir avtomatik emas: u FC ni SRL fazalariga moslab loyihalash, til ko‘nikmasi turi (masalan, tinglab tushunish va grammatika farqi), metakognitiv strategiyalarni maqsadli o‘rgatish va refleksiya bosqichining sifatiga bog‘liq.

4. Kompetensiyani o‘lchashda so‘rovnoma, obyektiv test va sifat usullarini (kundalik, intervyu) birgalikda qo‘llash tavsiya etiladi.

5. O‘zbekiston sharoitida filologiya yo‘nalishi uchun olti komponentni yaxlit qamrab oluvchi FC metodikasini ishlab chiqish va uning samaradorligini tajriba-sinov orqali tekshirish keyingi tadqiqotlarning dolzarb vazifasi bo‘lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Holec H. Autonomy and Foreign Language Learning. – Oxford: Pergamon Press, 1981.

2. Little D. Language Learner Autonomy: Some Fundamental Considerations Revisited // Innovation in Language Learning and Teaching. – 2007. – Vol. 1, No. 1. – P. 14–29. DOI: 10.2167/illt040.0.

3. Knowles M. S. Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teachers. – New York: Association Press, 1975.

4. Zimmerman B. J. Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. In: Handbook of Self-Regulation. – San Diego: Academic Press, 2000. – P. 13–39.

5. Pintrich P. R. The role of goal orientation in self-regulated learning. In: Handbook of Self-Regulation. – San Diego: Academic Press, 2000. – P. 451–502.

6. Silverajah V. S. G., Wong S. L., Govindaraj A., Khambari M. N. M., Rahmat R. W. B. O. K., Deni A. R. M. A systematic review of self-regulated learning in flipped classrooms: key findings, measurement methods, and potential directions // IEEE Access. – 2022. – Vol. 10. – P. 20270–20294. DOI: 10.1109/ACCESS.2022.3143857.

7. Öztürk M., Çakıroğlu Ü. Flipped learning design in EFL classrooms: implementing self-regulated learning strategies to develop language skills // Smart Learning Environments. – 2021. – Vol. 8, Art. 2. DOI: 10.1186/s40561-021-00146-x.

8. Urak K., Brünner B., Geier G., Ebner M. Motivation and Self-Regulated Learning in Secondary Schools with Flipped Classrooms: A Systematic Literature Review // Proceedings of EdMedia 2026 Edinburgh. – P. 1701–1711.

9. Karabulut-Ilgu A., Jaramillo Cherrez N., Jahren C. T. A systematic review of research on the flipped learning method in engineering education // British Journal of Educational Technology. – 2018. – Vol. 49, No. 3. – P. 398–411. DOI: 10.1111/bjet.12548.

10. Birova L., Ruiz-Cecilia R., Guijarro-Ojeda J. R. Flipped classroom in EFL: a teaching experience with pre-service teachers // Frontiers in Psychology. – 2023. – Vol. 14. – Art. 1269981. DOI: 10.3389/fpsyg.2023.1269981.

11. Samadi F., Jafarigohar M., Saeedi M., Ganji M., Khodabandeh F. Impact of flipped classroom on EFL learners’ self-regulated learning and higher-order thinking skills during the Covid19 pandemic // Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education. – 2024. – Vol. 9, No. 1. – P. 1–15. DOI: 10.1186/s40862-023-00246-w.

12. Shih H. J., Huang S. C. College students’ metacognitive strategy use in an EFL flipped classroom // Computer Assisted Language Learning. – 2020. – Vol. 33, No. 7. – P. 755–784. DOI: 10.1080/09588221.2019.1590420.

13. Khosravi R., Dastgoshadeh A., Jalilzadeh K. Writing metacognitive strategy-based instruction through flipped classroom: an investigation of writing performance, anxiety, and

self-efficacy // Smart Learning Environments. – 2023. – Vol. 10, No. 1. – P. 1–26. DOI: 10.1186/s40561-023-00264-8.

14. Izadpanah S. The impact of flipped teaching on EFL students’ academic resilience, self-directed learning, and learners’ autonomy // Frontiers in Psychology. – 2022. DOI: 10.3389/fpsyg.2022.981844.

15. Вульфович Е. В. Организация самостоятельной работы по иностранному языку на основе модели «перевёрнутый класс» // Высшее образование в России. – 2017. – № 4 (211). – С. 88–95.

16. Zhong L. L. The implementation of integrating flipped classroom and self-regulated learning in enhancing EFL speaking competence // Cogent Education. – 2025. – Art. 2584510. DOI: 10.1080/2331186X.2025.2584510.

17. Bennett G., Borasheva A., Ruzmatova D. Implementing Flipped Classrooms in Uzbek and Karakalpak EFL Teacher Education. In: Contemporary Foundations for Teaching English as an Additional Language: Pedagogical Approaches and Classroom Applications. – Routledge, 2020. – P. 211–216.

18. Kulmamatova M. Implementation of Flipped Classroom Model to the Education System of Uzbekistan // International Journal of Education, Social Science & Humanities. – 2023. – Vol. 11, No. 6. – P. 646–648. DOI: 10.5281/zenodo.8044843.

19. Антонова Н. Л., Меренков А. В. Модель «перевернутого обучения» в системе высшей школы: проблемы и противоречия // Интеграция образования. – 2018. – Т. 22, № 2. – С. 237–247. DOI: 10.15507/1991-9468.091.022.201802.237-247.